

تعیین محیط تشکیل سازند آغاچاری بر اساس رخساره‌های سنگی و عناصر سافتاری در برشی از جنوب خاوری سروستان، استان فارس

محمد صمرائیان*، محمد بهرامی^۱ و سیدمسن مجازی^۲

(۱) دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه زمین‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان)، m_sahraeyan@yahoo.com

(۲) استادیار گروه زمین‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات فارس

(۳) استادیار گروه زمین‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان)

* عهده‌دار مکاتبات

دریافت: ۹۰/۹/۲۶؛ دریافت اصلاح شده: ۹۱/۲/۱۸؛ پذیرش: ۹۱/۲/۲۱؛ قابل دسترس در تارنما: ۹۱/۳/۳۱

چکیده

سازند آغاچاری، معروف به فارس بالایی، در سرتاسر زون زاگرس چین خورده توسعه دارد ضخامت این سازند در برش نمونه در جنوب باختری ایران ۲۹۶۶ متر است. برای تعیین محیط رسوبی نهشته‌های این سازند بر اساس رخساره‌های سنگی و عناصر ساختاری، برشی در جنوب خاوری سروستان در استان فارس به ضخامت ۲۲۶۶ متر انتخاب و مورد بررسی قرار گرفت. در این برش، ۱۷ رخساره سنگی و ۶ عنصر ساختاری شناسایی گردیدند. رخساره‌های سنگی به دو گروه اصلی و فرعی تقسیم بندی شدند که رخساره‌های سنگی اصلی شامل رخساره‌های دانه درشت (Gcm, Gt, Gp, Gh) و (Gmg) دانه متوسط (Ss, Sr, Sm, Sl, St, Sp, Sh) و دانه ریز (Fsm, Fl, Fm) و رخساره‌های فرعی نیز دربرگیرنده رخساره‌های تبخیری و مخلوط آواری- کربناته هستند. عناصر ساختاری شناسایی شده نیز شامل عناصر SG, LA, SB, GB, CH و FF می‌باشند. سازند آغاچاری بر اساس نتایج آنالیز رخساره‌ها و عناصر ساختاری و تلفیق آنها با یکدیگر، به سه بخش تقسیم گردید. محیط رسوبگذاری نهشته‌ها به ترتیب از بالا به پایین رودخانه مناندری گراولی، رودخانه مناندری گراولی-ماسه‌ای و رودخانه مناندری ماسه‌ای زودگذر تشخیص داده شد. از ساخت‌های مهم مشاهده شده در این نهشته‌ها می‌توان به طبقه‌بندی افقی، طبقه‌بندی مورب، لود کست، جهت یافتگی (ایمپریکاسیون)، دانه بندی تدریجی، آثار آشفستگی، آثار کنده شدگی و پر شدگی و ساختمان‌های توپی و بالشی اشاره کرد. جهت جریان دیرینه نهشته‌های این سازند نیز با استفاده از شواهد صحرایی به دست آمده نشان دهنده جریان شمال باختری به جنوب خاوری در زمان تشکیل می‌باشد. این نتایج می‌توانند در تفسیر حوضه و بازسازی جغرافیای دیرینه در مقیاس‌های محلی و ناحیه‌ای مورد استفاده قرار گیرند.

واژه‌های کلیدی: محیط رسوبی، رودخانه مناندری، رخساره‌های تبخیری، طبقه‌بندی مورب، ساختمان‌های توپی و بالشی.